

DELAVSKI OBZORNIK

IZHAJA VSAKO DRUGO SOBOTO

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Osojna pot 3/II (Na Osojah, Ulica na Grad). — Za konzorcij in uredništvo odgovarja Rudolf Rojc, Ljubljana.

Rokopisi se ne vračajo

Ček. rač. 17.080. Naročnina: mesečno Din 2—, četrletno Din 5—, polletno Din 10— letno Din 20—; za inozemstvo: mesečno Din 4—, letno Din 40—. Tisk J. Blasnika nasl., Univ. tiskarna, litografija in kartonaža d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš

Letnik I.

V Ljubljani, 10. decembra 1935

Štev. 5

V slogi je moč — delavci, sodite!

V prvih letih po svetovni vojni je delavstvo Slovenije kakor tudi v ostalih delih Jugoslavije vzpostavilo enotnost svojega gibanja tako na strokovnem in kulturnem kakor tudi na političnem polju.

Enotnost delavskega gibanja v tistih letih je bila orožje v boju delavskega razreda, ki mu je omogočilo, da si je priboril osemurni delavnik, socialno zakonodajo in še druge pravice ter svobodo, ki so mu bile pa pozneje odvzete. **Mi smo bili takrat in smo ostali tudi danes iniciatorji enotnega delavskega gibanja.** Razni Krekići in Erženi, ki nas blatijo, kakor da smo bili in da smo ostali razbijalci delavskih organizacij ter gibanja sploh, so bili v resnici tisti, ki so s politiko soglašanja s kapitalisti omogočili razbitje delavskega razreda. Ta politika soglašanja s kapitalisti je privedla do razbitja delavskega gibanja in omogočila, da kapitalisti bijejo delavski razred in da odvezemajo delavcem pravice, ki so jih s težavami priborili. Za te usluge kapitalistom so dobili oni razna mesta in vodstva v delavskih socialnih ustanovah.

Nismo imeli namena, da opozorimo nekatere na te stare, sicer težke njihove grehe. To lahko vsakdo razvidi iz dosedanjih števil „Delavskega Obzornika“. Ker pa nekateri voditelji nočejo razumeti interesov delavskega razreda in delovnega ljudstva sploh, jim povemo, da mi nismo pozabili zgodovine in da smo se iz te zgodovine tudi mnogo naučili.

Krekić nas sprašuje: „Kje so pa bile te množice v vsakdanjih borbah za delavske pravice in kje ti strelci granat „enotne fronte“? Odgovorjamo: koliko gibanj za vsakdanje zahteve delavstva ste pa vodili, dokler niso v strokovne organizacije vstopili „stencičarji“, kakor jih vi imenujete? Ali niste do nedavna celo pisali, da ni mogoče voditi uspešnih stavk in gibanj v dobi krize? Kakor pravite, kriza še ni minila. Mi tega nismo pozabili. Kje sta pa bila Krekić in Eržen, ko je delavstvo odbijalo prvi napad fašizma v obliki Orjuna? Še veliko več bi vam lahko povedali, a smatramo, da je to dovolj. Zapomnite si, da delavski razred hrani dokaze! Mi pa tudi nismo tako nizkotni, da bi odgovarjali na vsako vaše provokatorsko vprašanje in podtikanje. Vi nas z vašimi vprašanji ne boste vrgli iz ravnotežja, ki ga je zmanjkalo vam zaradi enotne fronte. Mi odgovorjamo na to, kar zahtevajo interesi delavskega razreda in slov. naroda. V čenčaste diskusije ne gremo, tudi časa nimamo za to. Vse podobno prepuščamo Krekiću, Erženu in njima enakim.

V dobi gospodarske krize so spodje kapitalisti, predvsem kapitalisti drugih narodnosti — ki jih Krekić predvsem pozablja — vse breme krize vrgli na pleča delovnega ljudstva.

Delavski razred je s tem dobil nov sumek in vse hitreje prihaja do zavesti, da si lahko zboljša svoj položaj in zavzame vlogo, ki mu pripada le takrat, kadar bo enotno nastopal proti svojemu sovražniku. Zato že danes lahko zahteva enotnost delavskega gibanja, predvsem pa združitev strokovnih organizacij v Medstrokovno zvezo dela, kar se lahko takoj stori ne glede na razne politične in verske smeri različnih skupin. Da ni to zahteva samo ene skupine ali neorganiziranih, je moral priznati sam Krekić, ko pravi: „V forume strokovnih organizacij so pričela prihajati pisma, resolucije ali sklepi nekakšnih sej tistih organizacij, ki so zahtevale „enotno fronto“, fronto rešitve“. To niso resolucije „nekašnih“ sej, pač pa so resolucije tistih organizacij, ki si jih je delavstvo osvojilo za svoje razredne interese. Kakor vidite, ne govorimo samo v imenu neorganiziranih, temveč tudi **organiziranih**. Mi obsojamo korake, ki so jih iz revolta proti politiki Pliberška in Arha napravili nekateri delavci, ki so lani izstopili iz strokovne organizacije. Taka politika je napačna in ni v interesu delavcev kljub temu, da so nekateri voditelji strokovnih organizacij izključili posamezne razredno zavedne delavce, pa tudi cele podružnice. Kljub temu, da je Krekić v svojem članku „Enotna fronta“, proti kateri je odkrito nastopil, napisal toliko bedarij — da mu povemo tako, da bo razumel: — „da bi ih pas sa maslom ne progutao“ — je vzlic vsemu povedal **eno** pametno, oziroma jo ponovil, ki pa ni njegova: „neorganizirana vojska ni nikoli zmagovala in zmaga“. To pravilno ugotovitev je že v prvi številki „Delavskega Obzornika“ pravilno razvil člankar, ki svoja izvajanja končuje: „Ena glavnih nalog je torej delo za organiziranje neorganiziranih, za organizacijsko združitev vseh obstoječih strokovnih skupin v Medstrokovno zvezo dela.“ Združitev strokovnih organizacij bo **pospešila** tudi organiziranje neorganiziranih.

Združitev vseh strokovnih organizacij v „Medstrokovno zvezo dela“ na podlagi zahtev, ki so skupne za vse strokovne organizacije in enotna fronta v obliki enotne delavske stranke raznih političnih skupin za konkretne politične in ekonomske zahteve, ni manever napram nobeni delavski organizaciji ali njihovim

funkcionarjem, ki hočejo delovati za koristi delavstva. Vsakdo pa, ki stremi za tem, da dobi kak plačan stolček in mu interesi delavstva niso mar, si bo zlomil vrat prav tako kakor vsi tisti, ki nastopajo proti enotni fronti in združitvi strokovnih organizacij. Položaj je danes tak, da tisti, ki nastopa proti enotnosti, nastopa zavestno ali nezavestno proti interesom delavskega razreda. Ta kriterij bo veljal za vsakogar, ki govori v imenu delavstva.

Krekić sprašuje, s kom naj se stvori enotna fronta. Odgovorjamo: Pri nas v Sloveniji obstoje štiri glavne strokovne skupine: U. R. S. — J. S. Z. — N. S. Z. in tako zvane avtonomne strokovne organizacije. Vse te skupine je treba združiti v Medstrokovno zvezo dela. Za enotno delavsko stranko na podlagi konkretnih ekonomskih in političnih zahtev prihaja v ozir še skupina, ki je dala iniciativo za to delo. Krekić se temu protivi, ko pravi: „Hočejo mar ti „enotnofrontarji“, da ustvarjamo „enotno fronto“ z žutimi, klerikalnimi in fašističnimi organizacijami?“ Komu pa korist, da se posamezne skupine, kot n. pr. N. S. Z., proglašajo danes kot fašistične? Mi smatramo, da gre to v korist samo resničnim fašistom, s katerimi kaj radi koketirajo tisti, ki izstopajo proti enotni fronti. Hočete za to dokazov? Brez dvoma je, da so v teh skupinah posamezni ljudje, ki so podpirali fašistične stranke, ampak mnogi prihajajo k zavesti, da je bila njihova dosedanja politika nespametna. Pod pritiskom delavcev danes oni drugače govorijo. Tako je tudi glede krščanskih socialistov. Odbijati te skupine in istočasno koketirati z J. N. S., bi bil zločin za delavski razred. Krekić in še nekateri od voditeljev socialistov so naenkrat udarili po zvonu in začeli delavstvu oznanjati „čisto“ delavsko politiko. Ta trik vam ne bo uspel! Mar ne veste, da delavci vedo, da ste potrebovali več ko deset let, preden ste prišli na to, da živijo tudi kmetje in obrtniki kot zavezniki delavstva? Nekateri celo dvomijo, če ste se v resnici prepričali o potrebi zveze delovnega ljudstva, ker ste ta vaš šlager šele nedavno uvedli. Mi tudi vemo, zakaj. Delavski razred spoznava vedno bolj jasno svojo vlogo in vlogo zaveznikov, zato smo prepričani, da ne bo uspel Krekićev trik.

„Ne besed, dejanj je treba!“ pravi v nekem uvodniku „Delavska pravica“. Res, dejanj je treba, čeprav so potrebne tudi besede. Če bi tako postopala J. S. Z. kakor U. R. S. in N. S. Z., bi bila „Medstrokovna zveza dela“ že stvarnost. Zakaj pa ni prišlo do sporazuma pri pogajanjih o tem vprašanju? Vsi pravijo „mi smo načelno za to“, pri tem pa pristavljajo „sicer je odvisno od centrale“, od drugih faktorjev itd. Skrajni čas je, da se pri tem vprašanju odpravi ta „sicer“. Nastalo je kolebanje v vodstvih strokovnih organizacij. Eni trpe pod pritiskom Belgrada, raznih Krekićev, drugi pod pritiskom svojih matic itd. Krščanski socialisti spašujejo: „kdo gre z nami?“ Odgovorjamo: Mi gremo z vami proti tistim, ki poskušajo še bolj razbiti delavski razred z ustanovitvijo novih strokovnih organizacij. Ampak pri drugih vprašanjih, kjer je potrebna skupnost, ne prihaja v poštev vprašanje, kdo gre s kom, ker naj velja načelo demokracije. Vsi naj odločajo, ne pa: mi gremo v enotno fronto, če bomo imeli „tehtno besedo“. Kje so za vas načela demokracije? Poslušajte, odkrito vam povemo: Zakaj ste v zadnjem času zamolčali enotno fronto, ko ste se poprej tako zavzemali zanjo? Ali ni ta molk vsled pritiska matice? Seveda. Ne bojte se, ona je že slaba in pada iz ravnotežja. Ne padajte vsled tega tudi vi in ne pišite tako nespametnih stvari kakor: „da bi tisti, ki se zbirajo okoli „Delavskega Obzornika“, prevzeli komando“, a sami odkrito zahtevate „tehtno besedo“. Postajate neresni. Ne kolebajte, nerodni strokovnjaki, saj veste, da ste že dovolj slabi. Če potegne dober veter, kaj bo ostalo?! Delavski razred Slovenije pričakuje konkretnih dejanj v prvi vrsti glede „Medstrokovne zveze dela“. Sedej, Leskovšek, Uratnik, Jakomin, Eržen, Lombardo, Rozman, Marinček, Kravos, Juvan, Rupnik, Kosem, od vas v prvi vrsti zahtevajo delavci odgovor: za ali proti enotni fronti? Priporočamo, da konkretno odgovorite! Za kolebanje ste imeli dovolj časa.

Iskreno vam svetujemo, da dobro premislite, ker drugače vas bo delavstvo prisililo, da si organizirate društvo politikov-invalidov, ki pride v arhiv črno obrobjenih mrliških aktov.

Važno!

Kdor ni doslej poravnal vse naročnine, mu bomo z naslednjo številko morali ustaviti pošiljanje lista!

Uprava.

Vnanje-politični položaj

Trenotno je obrnjega glavna pozornost na

Francijo,

kjer se je sestel parlament k odločilnemu zasedanju. Gre za važne in dalekosežne notranjepolitične odločitve. V središču stoji vprašanje fašističnih lig, ki so se silno razpasle po 6. februarju 1934, ko so organizirale v Parizu znano revolto. Fašizem dviga svojo glavo tudi v Franciji, da odstrani svoboščine, ki jih je ohranil francoski narod kljub svoji ma fašističnima sosedoma. Socijalisti in komunisti stoje na stališču, da se mora parlament odločiti za razpust fašističnih organizacij, da napravi konec fašistični nevarnosti. Na to stališče so se postavili tudi radikali, ki so v parlamentu najmočnejša skupina in ki imajo v Lavalovi vladi tudi svoje ministre. Sprejeli so tako resolucijo na svojem letošnjem strankinem kongresu.

Radikali so malomeščanska stranka, ki so izšli iz francoske revolucije in vsled tega ozko spojeni s tradicijami velike revolucije. Vsled tega so načelni in dosledni zagovorniki demokratskih svoboščin. Gospodarska kriza je zajela tudi francosko malomeščanstvo in ojačilo med radikali levo krilo pod vodstvom Daladijeja in Cota. Revolucionarna tradicija in borba za republikanske svoboščine proti stremiljenju fašizma je radikale približalo socijalistom in komunistom in ustvarilo temelj za ustvaritev „ljudske fronte“ proti fašistični „patrijotski fronti“.

Med radikali pa obstoja močno desno krilo pod vodstvom Herioja, ki vzdržuje ozke stike z buržuazijo in ki stalno okleva v borbi proti fašizmu. To krilo bo tudi skušalo sabo-

tirati sklepe strankinega kongresa, ki se je postavil na stališče ljudske fronte.

Vlada očividno ne misli na razpust fašističnih organizacij. Laval skuša izrabiti situacijo v radikalni stranki, kar se mu je doslej posrečilo v toliko, da se mu je posrečilo doseči, da niso prišle na dnevni red najprej interpelacije glede fašističnih organizacij, marveč finančna vprašanja in da se je odložilo glasovanje glede lig na petek. Pri dosedanjih glasovanjih je dobila vlada že večino, kako bi pri glasovanju glede lig, še bo šele pokazalo, ker je stališče desnega krila radikalov dvomljivo. Vsekakor pa se bliža notranjepolitična situacija v Franciji razvojni točki, ko bo treba končno odločilnega koraka. Ljudske množice stoje za ljudsko fronto, o tem ni nobenega dvoma, dočim stoje za ligami samo buržuazni krogi.

Spremembe se pripravljajo tudi Češkem.

Tu izgine s politične pozornice Masaryk vsled svoje visoke starosti in s tem se prično boji za nasledstvo. Resni kandidat je Beneš. Niso pa izključena presenečenja v nasledstvu.

Te dni so se vršile volitve v štiri okraje in v 360 občin. Češki listi poročajo, da so pri volitvah pridobili v okrajih komunisti 15% v občinah po 15 mandatov, češka obrtna stranka, agrarci in Kramařevi ljudje. Nazadovale pa so narodni socijalisti, klerikalci in deloma tudi socijalisti.

Volitve so imeli poleg tega tudi v

Novi Zelandiji,

kjer je delavska stranska dobila 52, nacionalisti pa 20 mandatov, dočim je bilo dosedanje razmerje 24:46. Vladna stranka je propadla.

da imajo vsi okrožni uradi za zavarovanje delavcev v tem polletju preko 7 milijonov dinarjev izgube;

da dobi Slovenija 500.000 Din za prehrano v pasivnih krajih, t. j. zlasti v Bell in Suhi Krajini;

da se Henleinova stranka, ki zastopa Hitlerjevske ideje v Čehoslovaški in ki je pri zadnjih volitvah sprejela največ glasov, krha. Delavstvo počasi uvideva, da so bili vsi Henleinovi volilni govori samo obljube, ki jih ne bo nikdar izvršil.

Vojna v Abesiniji

Vnanje-politični dogodki v Evropi stoje še vedno pod vplivom vojne v Abesiniji. Trenotno se peča zlasti angleška vlada z vprašanjem poostritve sankcij, o katerih bo imel v kratkem razpravljati odbor Društva narodov. Angleška vlada stoji predvsem na stališču, da je razširiti sankcije na prepoved in onemogočenje uvoza petroleja in vseh produktov, ki so ž njim v neposredni zvezi. Na ta način bi po mnenju angleških vladnih krogov bila Italija prisiljena se čimprej udati glede likvidacije vojne v Abesiniji.

Obenem pa skuša Anglija uplivati tudi na Ameriko, da bi tudi ta onemogočila uvoz petroleja, čeprav ni članica Društva narodov. Vsekakor pa obstoja že danes v Ameriki poseben seznam predmetov, glede katerih je smatrati, da so potrebni vojaštvu. Na tem seznamu se nahajajo: petrolej, baker, jeklo in razni železni izdelki. Po izjavi vnanjega ministra Hulla ima priti na ta seznam tudi bombaž. Za izvažanje teh predmetov je potrebno posebno dovoljenje, glede katerega obstojajo specijelni predpisi.

Glede važnosti petroleja za Italijo je poudariti, da potrebuje italijanska napadalna armada v Afriki ogromne količine bencina in olja za tovarne avtomobile, s katerimi je armadno vodstvo prisiljeno oskrbovati armado, ker ni na razpolago železnice. Ogromne količine potrebuje poleg tega tudi mornarica in armada za avijone, tanke in druge motorje. Pa tudi industrija v Italiji sami ne more izhajati brez tega važnega pogonskega sredstva. Kako zelo narašča potreba tega pogonskega sredstva v Italiji, kaže stalno naraščanje uvoza, ki je znašal leta 1922 komaj 291.000 ton, leta 1933 1 milijon ton, dočim bo znašal uvoz koncem letošnjega leta najmanj 2 milijona ton. Lastna produkcija pa znaša komaj 30.000 ton. Izmed uvoznih držav stoji na prvem mestu Rumunija, nato si pa sledita

Sovjetska Unija in Perzija. V slednji pa je produkcija popolnoma v rokah angleškega kapitala. Uvoz iz Amerike je znašal komaj 189.000 ton.

Fašistični režim se zaveda velike nevarnosti, ki mu preti od te strani tako na afriškem bojišču, kakor tudi v notranjosti dežele. Vsled tega skuša na vse mogoče načine, da bi onemogočil te ukrepe s strani Društva narodov. Posrečilo se mu je sicer s pomočjo Lavala, da je bila seja sankcijskega odbora odgojena in da se sešane šele v prihodnjih dneh. Dvomljivo pa je, če se mu bo posrečilo onemogočiti poostritev sankcij sprito odločnosti angleške vlade, ki stoji na eni strani pod pritiskom delavskih množic, na drugi strani pa tudi pod pritiskom kolonialnih narodov, ki žive v angleškem imperiju, ki se istotako pričenjajo buniti proti belokožcem in angleški vladi.

Poslednja poročila zatrjujejo, da so se abesinske čete povsod postavile v bran in da je prenehalo pasivno stanje v abesinski armadi. Glede uspehov si sicer poročila nasprotujejo, kar je brezdvomno v zvezi z pomanjkljivo prometno službo. Vsekakor pa zgleda, da skušajo Abesinci na južni fronti priti Italijanom v hrbet in jih odrezati od njihovega ozadja v Somaliji. Angleški in francoski viri zatrjujejo, da so čete rasa Deste vdrle v Somalijo in da že operirajo za hrbtom italijanskih čet, ki stoje pod poveljstvom generala Grazijanija. Na južni fronti v pokrajini Oga-den pritiskajo očividno abesinske čete na italijansko fronto in streme za tem, da jo potisnejo nazaj. Na severni fronti pa se vrše borbe z abesinskimi četniki, ki stalno ogrožajo dovoz ter povzročajo Italijanom znatne izgube na materialu in ljudeh. Vsa znamenja kažejo, da se pripravljajo Abesinci na protiofenzivo ter da je pričakovati tekom meseca decembra večjih in mogoče odločilnejših borb na bojišču.

Poročajo:

da so dohodki jugoslovanskih pošt, brzojavov in telefonov dvignili 1. 1934. v primerih z leti 1933 za 28,65 milijonov Din. L. 1933 so znašali 129 milijonov Din, l. 1934. pa 157,65 milijonov Din;

da pride v Ljubljani na vsakih 50 prebivalcev ena trgovina, v Celju pa že na vsakih 27,

da pride v Sloveniji na vsakih 200 prebivalcev en gostilniški obrat in da je teh obratov pri nas 5.357;

da v Italiji izpreminjajo vse angleške napise in vse, kar diši po Angliji;

da je težka industrija in velika trgovina organizirala po vsem svetu močno ofenzivo proti sankcijam, ker si noče iztrgati krasne prilike, da si s pomočjo vojne v Afriki nabere ogromnih dobičkov;

da bi Italija sploh ne mogla napredovati v Abesiniji, če ne bi za svoja letala in tanke, ladje in avtomobile dobivala iz Anglije in Amerike petrolej, bencin in nafto;

da je edino Sovjetska zveza začela izvajati sankcije in takoj nehala izvažati petrolej v Italijo;

da je Laval francoskim velekapitalistom moral obljubiti, da bo napel vse svoje sile, da prepreči izvajanje sankcij;

da dobe eksekutorji 20 Din dnevno, kadar izterjujejo, kilometrino pa se jim ukine;

da bo mariborski igravec M. Furjan, ki je bil svoj čas odpuščen, sprejet nazaj. Zanj se je zavzela večina dijaštva in mariborskih umetnikov;

da so izbruhnili v Egiptu nemiri proti Angliji. Egipčansko ljudstvo zahteva svobodo. Dijaštvo in delavstvo stavka. Nemiri so zahtevali več sto ranjenih in mrtvih;

da je morska pot iz Leningrada v Vladivostok po Severnem ledenem morju dolga samo 8.000 km, medtem, ko je ista pot čez Sueški prekop dolga 16.000 km. Iz tega se točno vidi važnost severne morske poti;

da je Japonska spet zavzela ogromne predele Kitajske, ki jih bo porabila za bazo napadov na sovjete;

da je imela Kranjska Industr. družba letos 5,6 milijonov čistega dobička in da je povečala delniško glavnico od 45—90 milijonov Din;

da je imel rudnik Trepča v Srbiji letos 75 milijonov čistega dobička,

da je nemški finančni minister povdaril, da se morajo finančne težkoče premagati. Če se ne bo posrečilo povečati izvoza — kar se ne bo —, tedaj sta na izbiro dve sredstvi: povečanje lastne produkcije, — kar je le deloma mogoče in zahteva po deželah bogatih na sirovinah,

da je bil pred kratkim Mussolinijev zastopnik Aloisi v Münchenu; da pripravlja francoski diplomat Poncet teren za prihod Ribbentropa v Pariz; da želi Göring prijateljske odnose s Francijo;

da si hoče nemški fašizem s temi svojimi živalnimi pogajanjmi zavarovati hrbet na zapadu, da bi imel lažje delo proti vzhodu;

da je na drugi strani agresivnost Japonske v zadnjem času močno narasla in da je vojna nevarnost bližja kot marsikdo misli,

da pri nas število delavstva polagoma narašča, da pa mezde še nadalje padajo;

da so vse stroke, ki so v zvezi z gradbeno delavnostjo, na polovici one višine, ki je bila pred krizo;

da je v Jugoslaviji okrog 70.000 privatnih nameščencev;

da je v nekaterih tekstilnih tvornicah na področju osišeške Delavske zbornice obolelo vse delavstvo na boleznih dihal, prebavil in na jetiki;

da so vzroki teh bolezni skrajno slabe higijenske razmere, prenaporno delo, predolg delovni čas (celo 14 ur), slaba hrana itd.;

Tekstilni delavci v Kranju

(Nadaljevanje in konec.)

IV.

Tak je položaj tekstilnega delavstva v Kranju in najbrž ni prav nič boljši v ostali Sloveniji in v vsej Jugoslaviji. V Osijeku je pred dobrimi tremi tedni anketa Delavske zbornice ugotovila sledeče podatke: V enem letu, od 1. avgusta 1934 do 30. julija 1935 je od zaposlenega tekstilnega delavstva na področju osišeške zbornice obolelo preko 42%, in sicer 241 moških in 573 žensk, v nekaterih krajih tudi preko 60%, tudi 100% v nekaterih tvornicah. Glavne bolezni so: bolezni dihal, tuberkuloza in bolezni prebavil, vse posledica skrajno slabih higijenskih razmer v podjetjih, prenapornega dela, dolgega delovnega časa, slabe hrane in stanovanj. Delovni čas 8, 10 do celo 14 ur dnevno, delo na akord, nadure s 50%no doklado se ne izplačujejo. V dobi glavne se-

zone so v noči zaposlene tudi delavke.

»Slovenčev«, »Naš delavec«, ki je te podatke ponatisnil pod naslovom: »Bodi konec izkoriščanja tekstilnega delavstva«, pravi dalje:

Tako se godi tekstilnemu delavstvu na jugu! In kako pri nas? Prepričani smo, da ni nič boljše, marsikje najbrž še slabše. Kam nas bo to privedlo? To je problem katerega so dolžni merodajni faktorji in državni teniljito spremeniti. Če se to ne bo zgodilo, bodo prišle družine tekstilnega delavstva v obupni stradež, v moralno pogubo, v jetiko, ki bo v nekaj letih uničila ves slovenski narod. Tu je potrebna takojšnja pomoč, takojšnja pravičnejša ureditev mezdnih razmerij, takojšnji celokupni odpor slovenske javnosti, ki naj s pomočjo časopisja in z drugimi sredstvi pokaže

na zlo, ki bo razjedlo vse državne sile in moči našega naroda. Ne odlašajmo niti za trenotek, posebno mi, ki se borimo za poštenjšo in pravičnejšo ureditev družbe, prav mi smo sveto dolžni in močno poklicani, da skočimo na okope in da branimo življenje naših sobratov, naših tovarišev.

Tudi jaz se strinjam s tem in podarjam, da je položaj 16.000 tekstilnih delavcev in delavk v Sloveniji ne le zadeva tekstilcev, ne le zadeva vsega našega slovenskega delavstva, temveč zadeva vsega slovenskega naroda!

Nujna potreba in dolžnost tekstilnih delavcev radi sebe ter svojih družin, radi življenske sile svojega delavskega rodu je, da se vsi, ki so obupano vdani v svojo usodo, zavedemo resnosti svojega materialnega položaja, ki mu sledi tuberkuloza, predčasna starost in nesposobnost za delo, duševno in kulturno hiranje in pohabljenje in propadanje. Tiste, ki se tega ne zavedajo, je treba poučiti o njihovih zdravstvenih in življenskih dolžnostih in pravicah, vsaj o onih malih pravicah, ki jih daje naša socialna zakonodaja in ki se še tiste ne izpolnjujejo. Potrebno je, da se organiziramo strokovno in si z organizacijami izboljšamo svoj položaj.

Za vse to pa je potrebno potrebna svoboda, demokracija, to se pravi: 1.) da imamo popolno državljansko svobodo do organiziranja, 2.) da nas radi organiziranja v podjetju nihče ne preganja in zapostavlja, 3.) da je v organizacijah samih demokracija, to je, da imamo delavci sami besedo, da smemo svobodno govoriti, da nas ne izključujejo, da odloča večina in se manjšina pokorava večini, da zveza 16 tisoč delavcev ni radi nekaterih strokovnih tajnikov, temveč strokovni tajniki radi njih in da se odločno bore za potrebe delavcev brez strahu za svoj osebni položaj. Svoboda v organizaciji si bomo priborili delavci sami,

in če vzamemo tekstilce vse Slovenije, če si zagotovimo bodisi moralno bodisi materialno pomoč vsega slovenskega delovnega ljudstva, vsega slovenskega javnega mnjenja.

delavstvo mora iti enotno z vsemi ljudskimi plastmi in tudi z demokratičnim delom meščanstva za dosego čim večjih demokratičnih svoboščin. Če bo slovenski delavec podpiral slovenske težnje našega kmeta, njegove težnje po zmanjšanju davčnih bremen Slovenije, proti gospodarskemu zapostavljanju Slovenije (o tem reformisti, ki so orijentirani isto tako jugoslovenski kakor JNS, najrajši nič ne slišijo), potem bodo tudi slovenski kmet in ostale slovenske ljudske plasti odločneje podprle delavce pri njihovih potrebah svobodnega združevanja.

Le na ta način, z organiziranjem, z enotnimi strokovnimi akcijami in odbori, z zbližanjem obstoječih strokovnih organizacij (razcepljenost strokovnih organizacij je ena največjih vzrokov, da imajo delavci tako malo volje za organiziranje), njihovo združitvijo v Medstrokovno prireditvijo širše ankete nego je bila mariborska, z zainteresiranjem vsega slovenskega naroda je mogoče rešiti šest-

najst tisoč slovenskih tekstilcev pred fizičnim in duhovnim hiraanjem in propadanjem, pred izumiranjem za jetiko, pred nesposobnostjo za delo s petintridesetimi leti.

V tekstilni industriji je **zopet nastopila konjunktura**, nabavljajo se novi stroji, gradijo se nove tovarne, številne bombažne predilnice v oktobru niso sprejemale naročil do konca leta vsled prevelike zaposlenosti, toda od vse te konjunktura,

Delavstvo tovarne Eifler

Francki Oselj

v spomin.

Mi vsi, ki smo s teboj delali, nismo nikdar mislili, da boš ti, nekdanj tako veselo dekle, tako kmalu odšla.

Ze kot šestnajstletno bajtarsko dekle si bila prisiljena, da si greš iskat dela, s katerim si boš služila človeku najpotrebnejše stvari. Vsak dan si prihajala v Ljubljano iz dve uri oddaljene vasi Rašice, v dneh poletne vročine, ko nas je moril vzdrušljivi zrak tovarniških prostov in ob dnevih, ko so bile ceste polne blata in nalivov.

Dan za dnem si sta pri navijalnem stroju, nalagala svilene štrene na vretena, od katerih prihaja raznobarven prah — naš vsakdanji gost. Dan za dnem si vsrkavala ta pogubonosni prah, ki se ti je proti volji naselil v prsi. Ker si bila mlada in krepka, si mislila, da moreš prenesti vse. Toda motila si se. Skromna hrana, ki ti je bila na razpolago, ni mogla nadomestiti in obnoviti

pa naj bo špekulacijska ali normalna, ni delavec dobil nič.

Splošna slovenska ljudska anketa naj preišče mezdne, zdravstvene in stanovanjske razmere, naj uredi, da se bo spoštovala socialna zakonodaja, naj uredi, da se zvišajo mezde in čimprej sestavi in sklene kolektivna pogodba za vse tekstilne tovarne Slovenije, ki naj omogoči tekstilnemu delavstvu pravico in možnost do življenja.

izrabljene delovne sile tvojega telesa. Začela si pešati. Tvoja pesem, ki te je vedno spremljala pri delu, je nenadoma utihnila. Tvoja rdeča lica so pobledela, v prsa se ti je naselila bož...

Šla si iskat pomoči k zdravniku, romala iz bolnice domov in od doma zopet v bolnico. Zaman si čakala mesece in mesece v bolniški postelji rešitve. Na poti k zdravniku te je dohitela smrt.

Francka, postala si žrtev morilke, ki kruto gospodari v vrstah delovne mladine in zahteva vedno novih žrtev. Komaj je minilo leto dni odkar smo spremili na zadnji poti s. Poldi Žagarjevo, delavko naše tovarne in — danes spet stojimo ob svežem grobu.

Francka, umrla si v mladih letih v katerih si spoznala borbo za vsakdanji kosček kruha in vse trpljenje proletarskega dekleta. Ni ti bilo usojeno, da bi užila vsaj trohico tistega brezskrbnega življenja, ki ga uživajo tisti ljudje, katerim smo mi s svojim delom pripomogli do njega.

Naj ti bo lahko zemlja v preranem grobu!

Ocena

Koledar Cankarjeve družbe za prestopno leto 1936

(Izdala Cankarjeva družba v Ljubljani).

Cankarjeva družba je za l. 1936. izdala sledeče knjige (ki jih pa še nismo prejeli v oceno): Koledar, B. Kreft: Med potniki in mornarji, tretjo in četrto knjigo Beerove „Zgodovine socialnih bojev“ in T. Seliškar: Hiša brez oken. O posameznih knjigah bomo spregovorili pri drugi priliki, za zdaj omenjamo le, da je Beerova „Zgodovina“ nekaj, kar bi moral čitati vsak delavec. Podajamo pa našo oceno Koledarja.

Koledar je letos razdeljen na dva dela: na znanstveni in na literarni del. V znanstvenem delu prevladuje zgodovina. I. Toplikar je prevedel iz „Komunističnega manifesta“ Marxa in Engelsa del prvega poglavja. Temu prevodu sledi dolga razprava istega Toplikarja o „Razvoju kapitalističnega gospodarstva do svetovne vojne“. Viktor Grčar je prispeval članek o „Kmečkem vprašanju“. Koledar zaključuje zemljepisni članek o Abesiniji.

Tem razpravam samim po sebi ni glede točnosti ničesar očitati. Vse, kar je povedano, je pravilno in bo čitateljevo znanje pač obogatilo. Nekaj drugega je pa to, kar v razpravah manjka, in suhoparni šolski duh, ki veje iz njih. Vse to je znanost zaprašenih profesorjev, ki ne vidijo tega, kar jih danes obdaja. Niti članek o Abesiniji, ki bi vsaj bil lahko aktualen, se ne dotika tistih vprašanj, ki so najvažnejša na današnji razvojni stopnji imperializma. Vsi pisatelji stoje trdno na tleh posivnega znanstvenega objektivizma: mirno beležijo pojme, kakršne jim nudi meščanska znanost in meščansko časopisje in se nič ne sprašujejo, kakšnega pomena so vsi ti pojavi za proletarijat in kako stališče naj proletarijat zavzame do teh pojavov. Toplikarju

se je posrečilo s tem, da je iz Marx-Engelsovega „Komunističnega manifesta“ iztrgal poglavje o razvoju buržoazije, celo Marxu in Engelsu podtakniti objektivizem. Njegov prevod se končuje prav tam, kjer postane „manifest“ za proletarca najzanimivejši, ker opisuje na tem mestu položaj proletariata in njegovo zgodovinsko nalogo v družbi.

Naši takozvani marksisti hodijo vestno po stopinjah renegata Kautskega.

Objavljenje tega članka je sicer opravičeno v zvezi s Toplikarjevim člankom. Če je že urednik „Koledarja“ priobčil kak odlomek iz „Manifesta“, pa mislim, da bi bilo bolj potrebno ali bolj aktualno samostojno priobčiti poglavje o stališču delavske stranke napram raznim opozicionalnim strankam.

V luči tega poglavja današnja ljudska fronta v Franciji popolnoma odgovarja programu Marxa in Engelsa, dočim nikakor ne odgovarja duhu Marxa in Engelsa stališče „jugoslovenskih“ socialreformistov.

Toplikarjev izvirni članek o razvoju kapitalizma do svetovne vojne se omejuje samo na Anglijo, Francijo in Nemčijo in greši zato že v osnovnem zahtevku dialektičnega materializma, da je treba vsak pojav osvetliti od vseh strani, obdelati ga v vsej njegovi pestri povezanosti, pokazati ga v razvoju od nastanka do zaključka, proti kateremu stremi. Zato ni v tej razpravi ne besede o imperialistični stopnji kapitalizma, niti ni pravilne analize vseh plasti današnje družbe, proletarijat in njegov položaj ter njegove borbe omenja pisatelj površno (o čartizmu ni niti besede!).

Za članek o kmečkem vprašanju je značilna trditev, da je vzrok današnji gospodarski krizi to, da sta po svetovni vojni razpadla mednarodna delitev dela in mednarodni trg. Zato ni čudno, če prihaja tudi Grčar do preproste rešitve današnje krize, ki je po njegovem mnenju v načrtnem gospodarstvu. O pogojih, ki so potrebni za načrtno gospodarstvo, Grčar ne govori in tudi ne more govoriti, ker misli, da hodita svetovna industrijska produkcija in svetovna trgovina ločena pota. Toda vsak tovarniški delavec in vsak kmet mu bi lahko iz svoje vsakdanje izkušnje povedala, kako vzporedno gresta produkcija in trgovina. Naravnost norčuje pa se Grčar iz delavcev in kmetov, ko pravi, da je nova uredba o zaščiti kmetov prevladala vso pezo bremen, zvezanih s popustki kmetu, na ramena upnikov. Vsi vemo, da so tem upnikom odprte državne blagajne in da se bo torej peza bremen prevladala na delavca in na kmeta in samo na ta dva.

V vsej Grčarjevi razpravi ni niti ene besedice o nacionalnem vprašanju. Govoriti o kmečkem vprašanju in ne spregovoriti o dosedanjem gospodarskem zapostavljanju in preobremenjevanju Slovenije, pomeni toliko, kakor ne govoriti o kmečkem vprašanju in preprečevati zvezo kmetov in delavcev. Programu JNS sorodna jugoslovanska politika naših socialrevizionistov in komorašev preprečuje, da bi slovenske delovne množice jasno spoznale, da je boj proti zapostavljanju slovenske industrije in rudnikov isti kakor boj kmetov za omiljenje in znižanje davčnih bremen, temveč v resnici ostavlja in večja razdor med delavstvom in kmeti ter ostalimi srednjimi sloji. (O teh stvareh je v ostalem dovolj povedano v brušuri „Vprašanje srednjih slojev“).

V literarnem delu posnema Tone Maček celo v naslovu (Sluga Mateja in njegov pes) Cankarjevega „Hlapca Jerneja in njegovo pravico“; seveda brez Cankarjevih umetniških vrednosti.

Samojev je v svojih literarnih „Zapiskih“ trdno prepričan, da so strokovni tajniki najboljši borci za delavske zahteve.

Črtici Ivana Molka pa popolnoma ustreza naslov; to njegovo delo je v resnici kontrarevolucija. Delavci sicer niso angeli, ljudje pa so, čeprav žive v Ameriki.

Najboljša stvar v letošnjem koledarju so ilustracije, čeprav se jih tudi po večini drži duh objektivizma.

—r—š— in Spectator.

TRBOVLJE

Predavanje Ljotičevega „Zbora“ o stanovski ureditvi države.

V nedeljo 24. novembra smo imeli rudarji prišlo slišati predavanje o stanovski ureditvi države. Predaval je bivši bojevniki in sedanji Ljotičev poverjenik za Slovenijo g. Šturm. Predavanja se je udeležilo 45 poslušalcev, med katerimi je bila pretežna večina članov Narodne Odbrane, Jugoslovanske akcije itd. Predavatelj je omenil, da je današnjega slabega gospodarstva in krize kriva predvsem naša liberalna demokracija in koruptni politiki ter da je rešitev v načrtnem gospodarstvu in stanovski ureditvi države. Odklonil je, da so Ljotičevci fašisti. Kakšna je stanovska ureditev in načrtno gospodarstvo,

vemo mi rudarji iz primerov Italije, Avstrije in Nemčije. Da niso fašisti, bi mogli ljotičevci dokazati tedaj, če bi se borili v enotni delavski fronti in slovenski ljudski fronti.

Delavci!

Naročajte Vaš list!

Dopisi

LJUBLJANA.

Zborovanje sezonskih stavbinskih delavcev v Ljubljani.

Dne 24. novembra ob deseti uri dopoldne je bilo zborovanje sezonskih stavbinskih delavcev v Ljubljani. Zborovanje je se vršilo v glavni dvorani Del. zbornice in je bilo precej dobro obiskano. Predsedoval je tajnik zveze lesnih delavcev s. Niko Bricelj, ki je v uvodnem govoru temeljito obrazložil obupno stanje, v katerem se nahajajo sezonski-stavbinski delavci danes zaradi skrajno nizkih mezd, ki so tako majhne, da v nobenem primeru ne odgovarjajo več niti najskromnejšim potrebam delavčevega življenja. Nato je dal besedo nekemu sodruhu stavbinskemu delavcu, ki je govoril o zahtevah sezonskih stavbinskih delavcev. Zahtevamo osemurni delavnik, kolektivno pogodbo, po kateri bi moral vsak podjetnik plačati stavbinskemu delavcu 5 Din na uro, zakonito brezposelno podporo od strani javnih borz dela. Nočemo, ne moremo več prenašati obupnega stanja v katerem se nahajamo. Združeni v organizaciji se hočemo boriti, da se bodo zahteve, katere smo na tem zborovanju postavili, tudi izpolnile.

Sprejeta je bila resolucija, v kateri se zveza stavbinskih delavcev obrača na bansko upravo, naj iz sredstev bednostnega fonda nakaže 100.000 Din za pomoč brezposelnim stavbinskim delavcem čez zimo.

Sklenjeno je bilo, da se odpošljeta nadaljni dve resoluciji, in sicer na centralno tajništvo Del. zbor. v Beograd, druga pa na „Ujedinjeni radnički savez“, v katerih se od zgoraj omenjenih zahteva, da storijo vse, da se položaj sezonskega stavbinskega delavstva izboljša.

MOSTE PRI LJUBLJANI.

K naši zadnji notici iz tovarne „Saturus“ popravljamo, da v zaupniškem zboru ni enako število delavcev in delavk, temveč imajo delavke eno zaupnico več. Ker je pa zaposlenih nad 300 delavk in manj ko 50 delavcev, pripada delavkam večje število zaupnic in pa funkcija glavnega zaupništva. Potrebno je tudi, da se zaupniški zbor večkrat sestaja, ker more le na ta način biti res delavski zaupniški zbor.

JESENICE.

Delavski oder „Enakosti“ je v novembru dvakrat uprizoril znano Kreftovo igro „Malomeščani“. Obre predstavi sta bili posrečeni, zlasti je uspela druga. Obakrat je bilo vse polno občinstva. Pri drugi predstavi je vsa dvorana sodelovala. Igralci in igralka so se zelo potrudili, da pokažejo delavstvu smisel igre, ki jo je docela razumelo in dalo duška svojim simpatijam in ogorčenja proti denuncijantstvu tudi pri odprtih scenah. Režiral je A. Oblak.

Karta brezposelnega.

Dragi urednik. nimam za pismo, pa ne zameri karti. Tole mi poleg drugih reči leži na srcu: Redko ujame kako delo, zato nimam ne redne hrane ne stanovanja. Seveda nimam za branje. Včasih postojim pred kolodvorom. Tam je „Slovenec“. Tudi z Jesenic piše. Zadnjič je hvalil direktorja naše tovarne. On že ve, zakaj. Delavci brez „Slovenca“ vedo, kakšen je in kakšen mora biti vsak direktor. Zadnje nedeljo so pa stari delavci naslikani. Mislim, da so zaslužili že pokojnino, saj so že po 40 let v delu. Lahko bi se odpočili in dali mesta drugim, mlajšim. Ali ni tako?

Opomba uredništva. Delavci so res zaslužili pokojnino, pa ne šele zdaj, ampak že pred leti. Toda dandanes je že tako urejeno, da je delavec skoro do smrti priklenjen na tovarno. Kot upokojenec izgubi tovarniško stanovanje, pokojnina je vselej bolj pčla, zato ponavadi ni delavec sam kriv, če ne odstopi svojega mesta mlajšim, brezposelnim delavcem. Z upokojitvijo starejših delavcev pa tudi ni rešeno vprašanje brezposelnosti.

HRASTNIK

Dragi urednik! Prosim Te, da mi dovoliš v listu „Del. Obzor.“ kratko pripombo k izvajanju dopisnika v „Del. politiki“ št. 91. z dne 16. XI. 1935 pod rubriko „Hrastnik Resnici na ljubo.“ Moj interes ni, da mogoče zagovarjam eno ali drugo stran, ampak čutim za svojo dolžnost odgovoriti na izvajanja v dopisu, ki hočejo prati zamorca.

Dopisnik stavlja naivna vprašanja, kam, da se naj družimo? Akoravno je prav dobro razumel izvajanja govornika, da je želja združitve v enotno fronto del. ljudstva proti enotni fronti kapitala želja in zahteva vseh delavcev, brez razlike verskega ali polit. prepričanja in da ta zahteva prihaja od delavstva, ne pa z vrhov. Dopisnik tega noče razumeti, on razume samo generale... Kar je pa čez vse zanimivo in demagoško, je pa to, kar navaja: kdor želi enotnost v strokovnem pokretu, naj stopi v naše organizacije, naj pošteno dela za izboljšanje delavskega položaja, naj se uveljavi, pa bo enotnost ustvarjena; vse drugo, kar se govori o enotnost strok. pokreta, da je bluf.

Da so ta izvajanja demagogija, eva dokazov! V trboveljski podruž. Z. R. J. in kult. org. Svoboda je bil brez navedbe razlogov odklonjen pristop delavcev, kateri so že veliko žrtvovali za delavski pokret in tudi delali pošteno za dobrobit vsega proletarijata; resne, poštene delavce odklanjajo,

Na javnih mestih govore o organiziranju, na drugi strani pa delajo proti. — Nadalje dopisnik navaja: „mi smo za demokracijo“, a dejansko so pa protidokazi na razpolago. Kar se pa tiče njegovih drugih izvajanj v dopisu, pa se mi ne zdi vredno odgovarjati.

TRBOVLJE.

Članski sestanek Zveze rudarjev Jugoslavije.

V soboto dne 23. novembra se je vršil v prostorih Delavskega doma članski sestanek Jugoslavije, na katerem se je med sestanek strokovne organizacije Zveze Rudarim razpravljalo o sprejemanju na novo pristopivših članov. Predsednik Pliberšek otvori sestanek ter takoj uvodoma izjavi, da naj se vrši sestanek v smislu demokracije, ter da lahko vsak član izpove svoje stališče.

Pliberšek je zatem nastopil proti sprejemu nekega člana, češ, da je vedno rovaril proti organizaciji in njenim funkcijam. Po njegovem končanem izvajanju so se nato zaporedoma oglasili člani organizacije, ter poudarjali, da se omenjeni član sprejme. Ko je neki član opozoril na „Delavca“ v katerem pravi Bogdan Krekič v svojem članku „Enotna fronta“, da je v strokovnem pokretu prostora za vsakega delavca in delavko brez ozira na njegovo versko, narodno in politično pripadnost, je navzoči centralni tajnik Arh to preslišal ter besno napadel Enotno fronto ter govoril skozi usta Bogdana Krekiča sledeče: S kom naj napravimo enotno fronto? Mar z gasilci in Marijinimi devicami? Mi dobro poznamo ta mlin na veter, ter se bomo proti njemu znali tudi boriti.

K debati se je prijavil še neki član organizacije, da odgovori na napade predsednika Pliberška. Ker pa mu predsednik ni dal besede, je ta član ogorčeno in demonstrativno zapustil sestanek. To je stara metoda naših sindikalnih voditeljev.

Vzhodni obrat.

Na Vzhodnem obratu se izvaja velika varčnost. Kjer sta bila svoječasno pri gotovih delih zaposlena dva, opravlja isto delo danes eden, ali pa da eden opravlja dva posla. Na ta način se je prihranilo že več mest in ni potreba T. P. D. sprejemati novih delavcev v deło.

Vsled takšnega sistema se množe nezgode vedno bolj katerih pa je običajno „krivo“ delavstvo in ne pomanjkljive varnostne naprave. Stalež delavstva je vedno manjši. Danes da okroglo 550 delavcev isto storitev kot l. 1925. 900 delavcev, dasi so

mezde dosti manjše kot l. 1925. Udeležencem raznih ekskurzij se na Zapadnem obratu razkazujejo moderne rudniške naprave, kako se rudarji v nalašč zato pripravljenih vozovih vozijo na delo in iz dela, kjer zato določen delavec odvažja in dovažja orodje v vozičkih, kako se v spodnje rove spuščajo na delovna polja po varnostno opremljenih šahtih itd.

Tega na Vzhodnem obratu ni. Delavci morajo hoditi peš v pol ure oddaljena polja po rovih, obremenjeni z raznim orodjem v blatu po poševnih rovih (Aufbruck), stopnicah, lestvah itd., da pridejo na svoj delovni prostor že vsi potni, kjer pod silo akorda neumorno garajo cel šiht.

Ako bi pa po končanem delu malo preje nehali (da bi se malo oddahnili) ali radi tovara drv in orodja še domov grede počivali ali šli po bolj primerni poti, jim groze s kaznijo, ker obratno vodstvo to pod kaznijo prepoveduje.

To je le en del kričečih razmer, ki vladajo na Vzhodnem obratu in dolžnost vseh delavcev tega obrata je, da se neumorno bore za odpravo in izboljšanje vseh teh in še drugih nedostatkov.

Naročnikom „Delavskega Obzornika“.

Sporočamo vsem cenj. naročnikom „Del. Obzornika“, da naj se v vseh vprašanjih in informacijah ter o eventualnem dostavljanju lista obračajo na zato določene kolonijske in obratne poverjenike, kateri so upravičeni pobirati tudi naročnino za list.

Na klevete in demagogijo gotovega lista in gotovih ljudi bomo odgovorili najlepše s tem, da bomo šli na delo s podvojenimi silami za naš list. Širimo naš list „Delavski Obzornik“! Plačujte redno naročnino!

IZJAVA.

„Delavska politika“ objavlja v svoji 95. številki tekočega letnika notico pod naslovom „V ogledalu“. V tej notici me skuša naslikati kot nekdanjega jeseniškega poročevalca tednika „Pohod“ v očividnem namenu, da bi na ta način škodovala „Delavskemu obzorniku“ in onemogočila njegovo razširjenje med proletariatom.

Predlansko leto sem objavil v listu „Pohod“ tri leposlovne črtice. To svojo napako, ki sem jo zagrešil v izrednih prilikah, sem že v mesečniku „Književnost“ javno priznal. Vkljub temu pa moji „dobri prijatelji“ to okolnost še naprej napihujejo in skušajo na ta način intrigrirati proti meni v proletarskih vrstah.

Nikogar ni, ki bi ne napravil v svojem življenju kake napake. Priznavam tudi, da je bila velika napaka, da sem napisal navedene črtice za „Pohod“, vendar se takrat kot literat nisem tega zavedal. Razlika pa je med onimi, ki svoje napake priznajo in jih skušajo popraviti, in med onimi, ki zavestno delajo napake in jih proglašajo potem še celo za posebne zasluge za delavsko gibanje. Želel bi samo, da bi bili oni, ki stojijo okrog „Delavske politike“ in ves njen idejni krog brez vseh napak. Vem pa prav dobro, da so ravno med sodruzi „Delavske politike“ in njej sorodnega tiska taki, ki so podpirali

So med njimi ljudje, ki so sodelovali že pri vseh mogočih listih in hodili v javnem življenju najrazličnejša pota.

Tone Čufar.

„Resnici na ljubo“

Pod tem naslovom mi je Alojz Kölnar v „Delavski politiki“ z dne 6. novembra t. l. posvetil skoro celo kolono, kjer se skuša priti s svojevrstnimi ugotovitvami, kdo je bil za koga na shodu v Hrastniku.

Zame je odločilno mnenje delavstva, da hoče enotnost delavskega gibanja brez pridržka, kdo naj to gibanje vodi. Najbrže zato se Kölnar tako besno zaletava proti delavski enotnosti, ker je v negotovosti, ali bodo on in njegovi komandanti še na čelu delavstva, če bo delavstvo demokratično z večino odločalo o tem, kdo bo njegov predstavnik in kako naj se dela.

A. Kölnar se sodbde delavstva očividno boji, ker v omenjenem članku pravi, da bo za svoje delo odgovarjal samo „svojim sodrugom“, ne zaveda se pa, da ima za svoje delo nositi odgovornost pred vsem delavstvom. Da se premalo zaveda pomena delavske enotnosti (ali se pa namenoma noče zavedati) in njene koristi za vse delavstvo, priča njegova nelepa borba proti enotnosti.

Če je morda on že na cilju, ni še delavstvo. V svoji odpornosti proti koristim delavstva kriči to, kar mu natvezejo njegovi „predstojniki“, med drugim tudi, da sem bil fašist itd.

Na to samo sledeče: Naj se prepriča v Zagorju in pri izseljencih, ki so se vrnili iz Francije, kako je z mano. Zvedel bo, da sem bil ves čas,

tako doma kakor v tujini, član marksističnih strokovnih organizacij. Namen širjenja nasprotnih vesti je umazati zagovornike delavske enotnosti, s tem ovirati njeno idejo in preprečevati delo za izboljšanje delavskega položaja. Vsi, ki kaj sličnega raznašajo so navadni obrekovalci!

V ilustracijo, kako obupnega orožja se poslužuje Kölnar, naj navedem samo še to, da je obakrat namigaval na nekega Marinka, ki je pobiral denar za hrastniško cerkev, ko je vendar moral vedeti, da to ni sem jaz, kar nepoučenim prisotnim ni bilo znano.

Miha Marinko.

Trenotek, da prečitате!

Ko imate pozimi več prilike in časa za čitanje, ne pozabite na knjige Ekonomske Enote!

Najlepše božično in novoletno darilo bodo naše knjige:

Engels-Plehanov, Uvod v dialektični materializem. Knjiga, ki Vam pove, kaj je idealizem, kaj je materializem, kako je nastal dialektični materializem.

Engels, Anti-Düring. Knjiga, ki Vam razloži vsa temeljna filozofska, sociološka in pravna vprašanja, ki poljudno razloži osnovna vprašanja narodnega gospodarstva, postanek socialnih bojev in načela socializma, vse to na podlagi kritike idealističnega malomeščanskega popravljalca družbenega reda, kakor jih je pri nas dovolj.

Marx, 18 brumaire (izg. brümér). Politična in socialna zgodovina dobe Napoleona III. v Franciji.

Plehanov, Osnovni problemi marksizma. Naslov pove vsebino.

Engels, Izvor rodbine privatne lastnine in države. Ta knjiga je lahko pisana in bi jo moral brati vsak delavec, ki se hoče poučiti o tem, kaj je država, kako je nastala, ali je bila od vekomaj, in kako je nastala družina in lastnina.

Horrabn, Gospodarska geografija. Poljudno pisano gospodarsko zemljepisje. Za razumevanje imperialističnih zapletitajev, za poznavanje tega, kaj imperialisti iščejo v kolonijah, v čem je boj za Mandžurijo, Abesinijo itd., je potrebno prečitati to knjigo.

Vse te ali posamezne knjige lahko dobite takoj, dokler traja zaloga, in plačujete potem v mesečnih obrokih po dogovoru. Pišite nam!

Sprejemamo krajevne zastopnike in kolporterje za provizijo!

Pristopajte kot združniki!
Delež Din 50.—

Založba EKONOMSKE ENOTE,
Ljubljana, Miklošičeva 15, dvorišče.

Bojkot nemškega blaga. Na cionističnem (židovskem) kongresu v Švici je neki delegat, socialist, predlagal bojkot nemškega blaga, kar so vsi z navdušenjem sprejeli.

Iz uprave

Spet smo prejeli nekaj pritožb, da naročniki niso prejeli lista. Naša uprava vrši vse v redu (kaka malenkostna pomota ni nikjer, tudi pri najboljši organizaciji, izključena), zato prosimo, da zmerom urgirate na pošti, nam pa takoj sporočite vsako nedrednost!

Poverjeniki lista naj pri pošiljanju denarja vedno sporoče, kdo je vplačal, za kateri mesec itd. Kadar pošiljajo naročnino za nove naročnike, je predvsem važno, od kdaj naročajo list. Če ni veliko imen, ni treba obračune pošiljati posebej, ker lahko na drugi strani srednjega dela položnice za beležijo naslone in vplačane vsote.

Na notico „Listnica uredništva“ v 95. številki „Delavske politike“ sporočamo, da doslej sploh še nikomur nismo poslali 100 izvodov „Delavskega Obzornika“, v Ruše pa prav nikomur več ko po en izvod. Zato je vprašanje nekega D. iz Ruš ali navadna izmišljotina uredništva „Delavske politike“ ali pa potegavščina, kateri je to uredništvo nasledilo.